

Özet: Büyükşehirlerde maden ruhsatı üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı tesislerin ruhsatlandırma yetkisinin hangi idarede olduğu ve hangi faaliyetlerin maden üretim faaliyeti kapsamına girdiği hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846/622.02/113085
Konu : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı
(Maden Ruhsatlarını Düzenleme Yetkisi)

11/06/2020

..... BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28/04/2020 tarihli ve 41536 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile maden ruhsatı ve maden işletme ruhsatının bir şirkete ait olduğu alanda bir başka şirketin sahip olduğu asfalt üretim tesisinin ruhsatlandırılması için Valiliğinize başvurulduğu, anılan her iki şirket arasında rödövens sözleşmesi veya muvafakatname olmadığı, bu nedenle ruhsat için başvuru yapan şirketin tesisinin maden üretimi için geçici tesis niteliğinde olup olmayacağı ve söz konusu yerin hangi idare tarafından ruhsatlandırılması gerektiği hususunda tereddüde düşüldüğünden bahisle Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere 10/7/2004 tarihli 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun “Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi “*Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek*”, hükmünü, üçüncü fıkrası ise “*İlçe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır: (...) (c) Sıhî işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*” hükmünü,

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi “*Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek*” hükmünü, (l) bendi ise “*Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek,*” hükmünü,

3213 sayılı Maden Kanunu’nun 3 üncü maddesi “...
İşletme Ruhsatı : İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesi.
İşletme İzni : Bir madenin işletmeye alınabilmesi için izin.
Ruhsat: (Değişik:14/2/2019-7164/5 md.) Madenlerin aranması ve işletilmesi için yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Genel Müdürlükçe verilen belge.

...

Geçici Tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesisleri.

Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri.

...

Maden İşletme Faaliyetleri: (Ek:14/2/2019-7164/5 md.) Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim için yapılan faaliyetler.

Madencilik Faaliyetleri: (Ek:14/2/2019-7164/5 md.) Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik geçici tesislerin yapılması.

Özet: Büyükşehirlerde maden ruhsatı üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı tesislerin ruhsatlandırma yetkisinin hangi idarede olduğu ve hangi faaliyetlerin maden üretim faaliyeti kapsamına girdiği hakkında.

...” hükmünü,

7 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası “*Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı tarafından verilir. Maden ruhsat sahaslarında, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler dışındaki faaliyetler ve/veya tesisler için Bakanlığın izni olmaksızın hiçbir surette işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenemez. ...*” hükmünü,

12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası “*3213 sayılı Kanuna göre maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler, il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırıldığı illerde valiliklerce yürütülür.*” hükmünü,

24/5/2005 tarihli ve 2005/9013 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe giren Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği’nin 1 inci maddesi “*Bu Yönetmeliğin amacı, 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde belirtilen alanlarda madencilik faaliyetlerinin hangi esaslara göre yürütüleceği ve bu esaslarla ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vereceği izinlere dair usul ve esasları düzenlemektir.*” hükmünü,

4 üncü maddesinin birinci fıkrası “...

k) *Geçici tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesislerini,*

...

ö) *İşletme ruhsatı: İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesini,*

p) *İşletme izni: Bir madenin işletmeye alınıp üretim yapılabilmesi için verilen izni,*

r) *İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından maden üretim faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan tesislerin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,*

t) *Madencilik faaliyetleri: Madenlerin aranması, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik tesislerin yapılmasını,*

u) *Maden ruhsatı: Kanuna göre verilen arama, işletme ruhsatları ile sertifikalarını,*

...

çç) *Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında hazır beton ve asfalt üretimi yapılan tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık barajı, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici ünitelerini,*

...” hükmünü,

5 inci maddesinin birinci fıkrası “*Madenlerin aranması ve üretilmesi ile ilgili faaliyetlerde alınması gereken izinlerde uygulanacak usul ve esaslar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.*” hükmünü,

21/9/2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Maden Yönetmeliği’nin 4 üncü maddesi “...

aa) *İşletme izni: Bir madenin işletmeye alınabilmesi için ruhsat sahasında belirli bir alanda, belirli bir süreyle verilen Ek-16’da yer alan belgeyi,*

...

cc) *İşletme ruhsatı: Belirli bir alanda, belirli bir süreyle maden işletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen Ek-15’te yer alan yetki belgesini,*

...

jj) *Maden işletme faaliyetleri: Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim yapılması için gerekli faaliyetleri,*

Özet: Büyükşehirlerde maden ruhsatı üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı tesislerin ruhsatlandırma yetkisinin hangi idarede olduğu ve hangi faaliyetlerin maden üretim faaliyeti kapsamına girdiği hakkında.

...
mm) Madencilik faaliyetleri: Madenlerin aranması, üretime yönelik hazırlık çalışmaları, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik tesislerin yapılmasını,

...
zz) Rödövanşçı: Ruhsat sahalarındaki madenlerin üretilerek değerlendirilmesi amacıyla ruhsat sahiplerinin rödövanş sözleşmesi imzaladığı gerçek ve tüzel kişiler, kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iştiraklerini,

aaa) Rödövanş sözleşmesi: Ruhsat sahalarındaki madenlerin işletilerek değerlendirilmesi amacıyla üçüncü kişilere veya kuruluşlara tasarruf hakkı sağlamak üzere ruhsat sahasının tamamı ya da bir kısmı için ruhsat sahiplerinin, bu kişilerle yapmış oldukları sözleşmeleri,

...” hükmünü,

10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Remi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’ in;

4 üncü maddesinin (a) bendi “Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,” hükmünü,

5 inci maddesinin altıncı fıkrası “Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesislerle ilgili bu Yönetmeliğin uygulanmasında 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde yer alan hususlar öncelikle dikkate alınır.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

10 uncu maddesi “...

Gayrisihhî müesseseler kapsamına giren maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesisler için birlikte veya ayrı ayrı verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatı, ÇED kapsamındaki madencilik faaliyetleri için ÇED koordinatları içindeki alanı, bunun dışındaki madencilik faaliyetleri için maden ruhsat alanının tamamı ile geçici tesisleri kapsar. Maden ruhsat sahasındaki faaliyetler esas alınarak maden ruhsat sahibi adına ya da maden ruhsat sahibinin muvafakati bulunmak kaydıyla işletmeci adına işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir. Ancak, aynı maden ruhsat sahasında bulunsa bile işletmecisi farklı olan maden üretim faaliyetleri ve bu faaliyetlere dayalı olarak üretim yapılan geçici tesisler için ayrı ayrı işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.” hükmünü,

17 nci maddesi “Gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur.

Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı il özel idareleri tarafından verilir. Maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesislere dayalı olarak üretim yapmak isteyen

Özet: Büyükşehirlerde maden ruhsatı üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı tesislerin ruhsatlandırma yetkisinin hangi idarede olduğu ve hangi faaliyetlerin maden üretim faaliyeti kapsamına girdiği hakkında.

gerçek veya tüzel kişiler Örnek 7’de yer alan formu doldurarak il özel idaresine başvurur. Başvurularda bu formda yer alanlar dışında başka bir bilgi ve belge istenilmez. Maden arama faaliyetleri işyeri açma ve çalışma ruhsatına tabi değildir. Ancak, arama ruhsat dönemi içinde üretim yapılması halinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması zorunludur. Madencilik faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı Örnek 8’de yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.” hükmünü,

04/04/2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (g) bendi “*Tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerine, 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu ve 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun ilgili maddeleri kapsamında verilen her türlü görevi yapmak, hak ve yetkileri 6360 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi çerçevesinde kullanmak,*” hükmünü haizdir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri kapsamında, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı olarak ruhsat sahasındaki geçici tesis niteliğinde olan tüm tesisleri ruhsatlandırma yetkisinin büyükşehir olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarında, diğer illerde il özel idarelerinde olduğu, bununla beraber maden ruhsat sahasında olmakla birlikte maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler dışındaki faaliyetler ve/veya tesisler ile maden üretim faaliyetiyle bağlantılı olmakla birlikte maden ruhsat sahası dışındaki faaliyetler ve/veya tesislere işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenleme yetkisinin belirlenmiş olan sınıfına göre büyükşehir belediyesinde veya ilgili ilçe belediyesinde olduğu değerlendirilmektedir.

Ayrıca, Maden Mevzuatı uyarınca maden üretim faaliyetlerinin esasında adına maden işletme ruhsatı düzenlenen şirketler için mümkün olduğu, maden ruhsat sahibi ile aralarında rödövens sözleşmesi ve adına maden işletme ruhsatı bulunmayan şirketin sahip olduğu tesislerin ise maden üretim faaliyetleri içinde olamayacağı dolayısıyla bu şirketin sahip olduğu tesislerin de bu kapsamda geçici tesis olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür